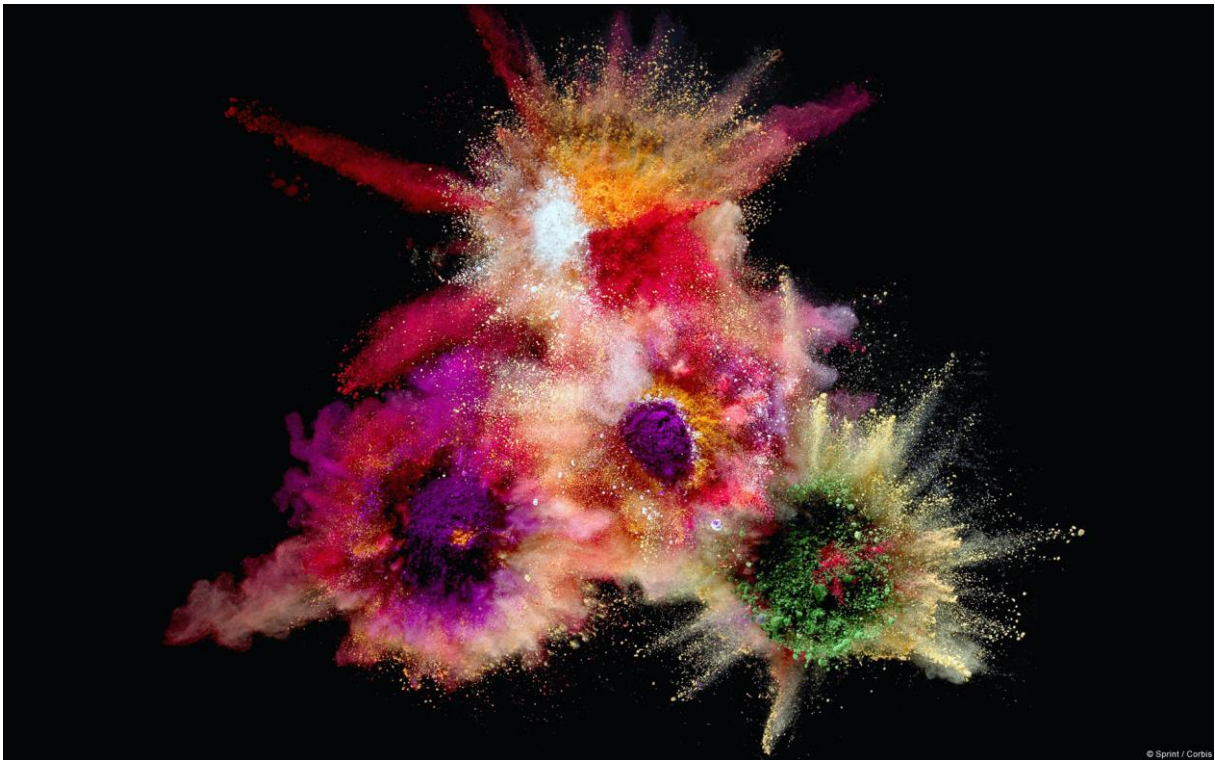

Hvordan møte de flerspråklige barna og familiene deres

En liten smakebit på hvordan vi kan styrke samarbeidet med minoritetsfamiliene i Nome kommune

Innledning

De fleste barnehagene i Nome kommune har i dag flerspråklige barn i sine grupper. At barnehagene gjør en god jobb i forhold til disse barna er en viktig samfunnsoppgave. Nome kommune håper i fremtiden på å heve kvaliteten på det arbeidet som gjøres i forhold til disse barna og familiene. Med ekstra fokus på hvordan barnehagen kan gi flerspråklige barn gode betingelser for å lære norsk og samarbeid med minoritetsforeldrene.

Dette heftet er ment å skulle være en hjelp for alle i personalgruppene til å hente inspirasjon om:

- Barns språkutvikling
- Det å være flerspråklig i barnehagen
- Det å være i et fremmed land og leve med to eller flere kulturer
- Foreldresamarbeid
- Metodisk arbeid med norskopplæring

Dette er ingen lærebok, men en måte å vise at dere med enkle midler og uten store omlegginger kan heve kvaliteten på arbeidet i deres barnehage.

Barna er selvsagt de som skal ha fokus i barnehagene, men foreldrene er viktige i arbeidet med å nå disse barna. Barnehagene vil gjøre det beste for hver familie, til tross for ulike utfordringer dere kan støte på. Så derfor er det ønskelig at det utarbeides ulike verktøy for foreldresamarbeid, verktøy som tar utgangspunkt i at foreldrene er det viktigste i barnehagen, det er de som sitter med historien til familien.

Vi henviser også til litteratur og materiell for de som ønsker ytterligere kunnskap.

Heftet er utarbeidet av Cathrine Tufte ved Skole- og barnehagekontoret, som et ledd i å utarbeide gode rutiner for arbeid med minoritetsbarna og deres familier i Nome kommune.

Barn og språk

Barnas språkutvikling starter ved fødselen. Barn tilegner seg språket på forskjellige måter. Felles for de fleste er at de ender opp med et funksjonelt språk i 4-5 års alderen. Noen barn samler språk inni seg, det virker som om de kan det med en gang de begynner å snakke. Andre prøver og feiler, leker med språket og går gjennom mange faser før språket er godt. Barna lærer språk av omsorgspersoner, andre barn, radio, TV, osv.

Flerspråklighet

Å være flerspråklig vil si at en behersker og bruker flere språk. Språket er viktig for kultur og identitet. Alle formes og sosialiseres som menneske i kontakt med omverdenen gjennom blant annet språket. Regjeringens mål er at alle som skal bo fast i Norge skal lære seg det norske språket. Å kunne kommunisere på et felles språk har stor betydning for å kunne føle samhørighet, og er en forutsetning for gjensidighet i møte med andre mennesker. Nærmere 80% av verdens befolkning vokser opp med flere enn ett språk. Etnisk voksne barn skiller seg altså ut fra flertallet av barn i verden. Barna kan ha enten ett eller flere språk hjemme og et annen i barnehage og skole. Vår jobb i barnehagen er å legge til rette slik at flerspråklige barn utvikler et godt og funksjonelt norsk språk.

Morsmål

Forskning viser at barn som har et godt grunnlag i sitt eget morsmål klarer seg bedre i andrespråket. Et viktig budskap fra barnehagepersonalet til foreldrene med et annet morsmål er: **»Snakk ditt hjertets språk til ditt barn»**. Barnet trenger å lære morsmålet av foreldrene sine. Når dere har flerspråklige barn i gruppa, er det viktig å kartlegge morsmålskunnskaper, dette er noe kommunen skal prøve å lage rutiner på i fremtiden. Men bruk tolk i samtalene med barna og foreldrene som et ledd i å finne ut mer om barnets språkkompetanse på morsmål. Hvis barnet lever i et akseptert miljø der språket brukes av menneskene rundt det, lærer de fleste språk på en god måte. Det er viktig at vi respekterer barnets morsmål og hjelper det å føle stolthet over hjemmespråket. La de tusen språk blomstre i barnehagen!

Utvikling av norsk som andrespråk

Det er vanlig at både barn og voksne som skal lære seg et nytt språk går gjennom en periode med mellomspråk. I denne perioden vil de bruke norske ord, men følge ordstillingen i morsmålet sitt. Særlig gjelder dette setninger med nekteord. Enkelte blir lenge i en slik mellomspråkperiode. Spør gjerne foreldrene eller en tolk om hvordan enkle setninger oversettes direkte til deres språk.

Språk og lek

Barn fra alle kulturer leker. Det foregår mye språklæring i barns lek. Det er viktig at dere observerer om de flerspråklige barna har lekekompetanse. Kan de kodene som trengs for å delta i leken? Hvis ikke må dere hjelpe dem til den nødvendige kunnskapen. God tilrettelegging av leken kan gjøre svært mye for innlæringen av det norske språket.

Barn lærer mye av hverandre i leken, og bruker da språket spontant. Både regellek (spill, puslespill, paradis, osv.) og rollelek krever en viss grad av språk hos den som deltar. Hvis vi har flere flerspråklige barn i gruppa som kan lite norsk, er det nødvendig å hjelpe disse barna inn i leken. De må forstå hva leken går ut på. Gjennom lek knytter barn vennskapsbånd!

Språkinnlæring i hverdagen

I barnehagen drives ofte språkopplæringen i små språkgrupper/lekegrupper/førskole-grupper. Dette er både nyttig og viktig, og gjør det lettere å følge hvert barn systematisk. Vi skal likevel ikke glemme at det er i hverdagssituasjonene det meste av samhandling og kommunikasjon foregår, både mellom barn og barn, og barn og voksne. Gjennom for eksempel måltider, påkledning, toalettbesøk og praktiske oppgaver som skal utføres er det tusen emner å snakke om. Brukes disse stundene bevisst vil de enda sterkere bidra til språkutvikling for både norske og flerspråklige barn. Dette er samtaler som ofte er direkte knyttet til konkrete handlinger, noe som letter forståelsen av innholdet. Dere må også huske på at språkinnlæringen skal være morsom og lystbetont, noe det automatisk blir gjennom lek og samspill med andre. Hvis man konsentrerer språkinnlæringen til gruppebaserte oppgaver kan det på barnet virke som en plikt og er dermed ikke lenger lystbetont.

Den flerkulturelle barnehagen

Et mål for barnehagene må være å ta vare på det flerkulturelle. Barnehagen skal være et sted der barna trives, lærer, leker og utvikler seg dag for dag.

Dere må prøve å være hverdagsbrukere av barnas kultur, ikke bare det norske. Alle kan lære nye ord, en sang, regle eller liknende på de aktuelle språkene. Spør foreldrene! Det finnes mange sanger og regler som har samme melodi på alle språk og derfor er lettere for alle barna å kjenne igjen. Lær samme sangen på 3 ulike språk og barna får en opplevelse av de andre barnas kultur. Dere bør kjenne til høytider og tradisjoner slik at dere kan flette dette inn i barnehagens hverdag.

Foreldresamarbeid

Samarbeidet med foreldrene er alltid viktig i barnehagen, men kanskje i enda større grad for de familiene hvor barnehagen er et ganske ukjent begrep. Her må det tas hensyn.

Barnehagen skal ta imot barn og foreldre med annen språklig, etnisk og kulturell erfaring og støtte dem ut ifra deres forutsetninger. Dere som personale skal være lydhøre ovenfor barns måte å uttrykke seg på og deres og foreldrenes integritet skal respekteres.

Når dere skal ta imot nye flerspråklige barn og deres familier er det viktig å fokusere på det dere har felles; at barna skal oppleve en trygg og utviklende hverdag, til barnas beste. Når det er sagt, skal det ikke legges skjul på at det kan være varierende oppfatninger av hva som er barnas beste.

Det er viktig å få til en åpen kommunikasjon helt fra starten av. Hvis foreldrene kan lite eller ikke noe norsk, må det brukes tolk, evt. tospråklig assistent til den første samtalen som helst bør finne stede før barnet begynner i barnehagen. Tenk gjennom hvilken informasjon som er viktig å få gitt med en gang. Barnehagens dagsrytme, måltider, påkledning, at barna kan risikere å bli skitne eller våte er i alle fall ting som er viktige å ha med. Vær konkret! Små og store ting i hverdagen er ofte viktigere i starten enn barnehagens satsningsområder og målsettinger.

Til dette arbeidet er det nå utarbeidet et informasjonshefte som skal oversettes til ulike språk. Heftet kan det være lurt å introdusere for foreldrene allerede under den første samtalen. Det vil også bli laget en minoritetsperm til hver avdeling der det kommer til å være mange bilder og enkel tekst som viser foreldrene det viktigste i barnehagen, personalet, måltider, rutiner, aktiviteter og de andre barna.

I møte med foreldre med minoritetsspråklig bakgrunn har barnehagen et spesielt ansvar for at foreldrene har mulighet til å forstå og gjøre seg forstått i barnehagen. Å møte foreldrene fra ulike kulturer, både innen det norske samfunn og fra andre land, krever respekt, lydhørhet og innsikt (Rammeplanen 2006, side 15). Forskere mener at bruk av konkrete og bilder er et verktøy for å vise fremmedspråklige foreldre og deres barn nettopp denne respekten. Dere symboliserer da: »Vi ønsker å forså dere, dere er en ressurs som vi ønsker å benytte i vårt arbeid!» Videre blir det nevnt at det å synliggjøre barnets morsmål med skriftspråk og bilder vil trekke de aktivt med i inn i samtalen.

Deres holdninger til minoritetsspråklig morsmål er viktig. Barn er spesielt flinke til å tolke kroppsspråk og signaler. Det å gi dem anerkjennelse for at morsmålet deres også blir verdsatt på lik linje med norsk er veldig viktig. Mange minoritetsspråklige får mye oppmerksomhet når de mestrer det norske språket, og ingen positiv tilbakemelding når de snakker morsmål. Dere bør være bevisst på å gi ros når minoritetsbarnet mestrer begge språk, altså norsk og morsmål. I et godt foreldresamarbeid må vi understreke viktigheten av morsmålet og dens rolle i utviklingen av det å bli gode tospråklige individer.

Det kan være vanskelig for mange foreldre å overlate barna til fremmede. I mange kulturer vil dette være helt uhørt, og foreldrene trenger derfor å trygges på at personalet vet hva de holder på med og at barna blir vel tatt vare på.

Dere må finne ut av hva som er viktig for foreldrene og formidle hvordan dette vil bli ivaretatt i barnehagen. Dere må vite noe om vaner og tradisjoner og regler som er

ufravikelige. Dette er ikke alltid lett å finne ut av ved første gangs samtale, men hvis dere går gjennom dagliglivet i barnehagen kommer dere inn på ganske mange temaer.

Det er altså viktig å klargjøre hvilke forventninger foreldrene har til barnehagen og hvilke forventninger dere har til dem. Får man til en åpen og aksepterende kommunikasjon vil både foreldrene og personalet ha forståelse for at det finnes løsninger på misforståelser og uenigheter. Foreldrene bør også oppfordres til å være til stede i barnehagen da det er lettere å sette seg inn i ting man har sett med egne øyne. Sett heller av tid til flere samtaler i starten så vil man lettere få løst ting som ellers kan utvikle seg til problemer. Vis interesse, ros barnet, spør!

For at barnet skal ha gode forutsetninger for læring er foreldrene en viktig ressurs. Derfor er foreldresamarbeid så viktig. Dere bør legge stor vekt på å fortelle foreldrene om temaer som er relevante i barnehagen til enhver tid. Dette for at foreldre igjen kan forklare barna på sitt morsmål. Det er deres ansvar at slikt arbeid fungerer.

Her må vi også være bevisst på metoder vi bruker for å gjennomføre et samarbeid. Ved bruk av kommunikasjonsstøtte som bilder og konkrete som blir brukt ovenfor både foreldre og barn, vil det bygges en bro mellom barnas barnehagehverdag og hjemmet. Dette er en metode som øker muligheten for forståelse og delaktighet, en måte å vise at barnehagen ønsker samarbeid med foreldrene.

Vi må ha i bakhodet at foreldrene kan ha delte meninger om bruken av bilder og konkrete, da de kan føle de mestrer språket godt, og ikke ønsker denne «hjelpen». Det viktigste er at vi finner en måte å samarbeide på, og er lydhøre overfor deres ønsker og behov. Det handler om å respektere den andres synspunkter og finne løsninger på utfordringer som partene kan akseptere eller godta.

Barnas første tid i barnehagen

Første bud når vi skal ta imot barn i barnehagen er å skape trygghet. Når det gjelder flerspråklige barn med lite eller ikke noe norsk språk må vi tenke litt annerledes enn ellers. Dette er uavhengig av om dere har tospråklig assistent eller ei.

- Gode og trygge relasjoner til i første omgang en voksen (gjerne familiens kontaktperson)
- Bånd til en eller flere barn (forløper til vennskap). Gjerne gjennom forskjellige former for grupper.
- Forutsigelig hverdag. Fast dagsrytme.

- Visualisering. Bilder som viser dagsrytme fortløpende. Bilder fra hverdagen i barnehagen, forskjellige aktiviteter, måltider, lek, turer, osv. Lurt med digitalkamera så det kan vises med en gang. Kan kjøre noen av disse ut på papir til samtale i garderoben. Beskrivende bilder/flanellograf til sanger, eventyr, osv.
- Snakk mye og tydelig og beskriv kroppen.
- Skap situasjoner og aktiviteter som barnet mestrer. Alle barn trenger å oppleve at de får noe bra til hver dag. Mestringsfølelsen stimulerer lærelysten.
- Aksepterende og hyggelig holdning til foreldrene.
- Naturlig, nysgjerrig interesse for barnets språk og kultur.
- Oppmerksomhet, omsorg og klare rammer.
- Bruk av humor.

Dette er holdepunkt som kan virke selvfølgelige, men det kan likevel være lurt å tenke gjennom i hvilken grad vi følger dem i hverdagen.

Litteratur som er anbefalt til dette er:

Gjervan, Andersen og Bleka	«Se mangfold og perspektiver på flerkulturelt samarbeid i barnehagen» 2
Gjervan	Temahefte om språklig og kulturelt mangfold
Aslaug Andreassen Becher	«Flerstemmig mangfold: Samarbeid med minoritetsforeldre»

Observasjon og kartlegging

I barnehagen bruker vi mye tid på å observere barna. Dette er viktig for å bli kjent med hvert enkelt barn. Når vi har flerspråklige barn i gruppa må vi kartlegge hva de forstår av det norske språket og hva de forstår av morsmålet sitt. For å kartlegge morsmålet må dere ha tilgang til tospråklig assistent eller tolk.

Det norske språket kan vi kartlegge på ulike måter:

- Råd i observasjonsarbeid er å lytte til barna, snakke med dem og dokumentere kunnskap/språkferdigheter de har, i bok eller perm.

- Det er nødvendig å skrive ned hvilke ord barnet kan i gitte situasjoner. Bruk daglige observasjoner, løpende protokoller eller kartleggingsskjema.
- Rollelek er en viktig arena for barnets frie språkbruk, Vær oppmerksom på hvor godt barnet kommer inn i leken og i hvor stor grad språket blir benyttet og forstått. Bruk gjerne diktafon eller båndopptaker.
- Video av barn kan være et godt hjelpemiddel til å observere språkforståelse hos det enkelte barnet.

Mange etterlyser gode tester som kan brukes til kartlegging av flerspråklige barn. I dag har vi ingen tester som er laget med henblikk på flerspråklige barn, men dette er under utarbeidelse. Dere er derfor henvist til å bruke test/observasjonsmateriellet vi bruker ellers i barnehagen. Det varierer hva barnehagen bruker, noen nevnes her:

Tras. Dette er et nytt kartleggingsmaterieell som kartlegger talespråk, språkforståelse og språket brukt til kommunikasjon.

Bo Ege 1 og 2. Kartlegger hoved- over og underbegreper. Kan lånes hvis ønskelig.

Se bildet – se ordet. Kan lånes hvis ønskelig. Eventuelt er bruk av bildebøker, piktogrammer osv. en enkel måte å kartlegge daglige begreper på.

EVA. Talespråk og begrepsforståelse, 1,5 til 3 år, men kan brukes til eldre barn som kan lite språk. Kan lånes hvis ønskelig.

Når det gjelder bruk av tester og standardisert observasjonsmaterieell er det viktig og ikke score disse når de brukes til flerspråklige barn. Det viktigste er å finne ut hva barnet kan og hva det strever med, ikke å sammenligne resultatene med hva det er forventet at norske barn på samme alder kan. Resultatene brukes til å kartlegge hva det er nødvendig å arbeide med, og å følge med på at utviklingen går i riktig retning. Hvis dere er usikre kan PPT eller helsesøster tas med i en samtale om hva testene har vist.

Norskopplæring

Språkopplæring er ikke komplisert, men det er viktig at utstyret og materieell er lett tilgjengelig slik at planlagt og spontan språkstund enkelt lar seg gjøre.

- Alle barnehager bør ha en språkperm, et skap eller for eksempel en mobil språkvogn. Dette er noe som det kan arbeides videre med både innenfor hver enkelt barnehage og fra Skole- og barnehagekontoret sin side.

- Her samler man utstyr og materiell som er fine å bruke i språkopplæringen, tenk enkelt! Det finnes mye av dette i barnehagen allerede.
- Hver barnehage bør opprette et «språkteam». Dette teamet kan for eksempel bestå av tre representanter fra personalet og en representant fra Skole- og barnehagekontoret, som er ansvarlig for å drive arbeidet framover. Dette bør legges inn i møteplanene i barnehagene.
- Språkgrupper, fast tid for språkopplæring i smågrupper, bør også legges inn i ukeplanene.

Før trodde man det var uheldig at barn lærte to språk samtidig, og at dette ville gjøre barnet språkforvirret. Det stemmer ikke sier språkforsker Olaf Husby ved NTNU.

Den vanligste årsaken til at barna er tospråklige, er selvsagt at de har foreldre med forskjellige morsmål. I mange tospråklige familier bruker foreldrene hvert sitt språk når de snakker med barnet. I andre familier benytter foreldrene trekk fra begge språkene om hverandre.

En del foreldrepar som har flyttet til Norge, kommer fra hver sin språklige minoriteter. Da kan det være bedre at barnet lærer norsk i barnehagen, i stedet for at foreldrene skal ta det ansvaret. Barnehagen er ofte nøkkelen for barn fra tospråklige minoriteter. De lærer da språket ved å være sammen med norske barn.

Hva trenger dere av materiell for å drive språkopplæring?

Snakkepakken er et språkutviklingsverktøy som forhandles av Riktige Leker. Dette finnes i alle kommunens barnehager per dags dato. Her får man en ferdig utstyrspakke med eget veiledningshefte. Mye av utstyret har dere i barnehagen allerede, men selve veiledningsheftet er et nyttig verktøy for alle barnehagene. Dette er materiale som alle ansatte bør ha kjennskap til, ikke bare førskolelærerne og spesialpedagogene.

Mer om snakkepakken på hjemmesida www.snakkepakken.no.

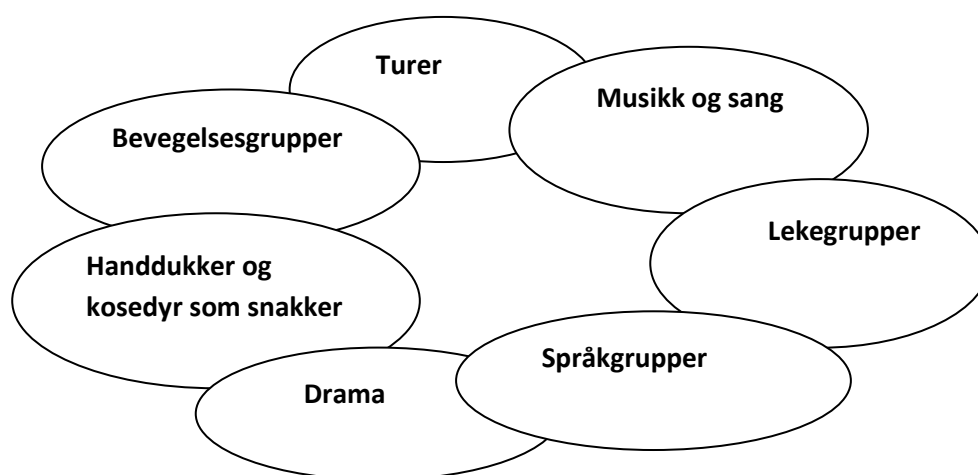
Nedenfor ligger det forslag til utstyrspakke for språkopplæring. Hver barnehage bør samle sammen utstyr slik at arbeidet med språkopplæringen blir enkelt å få til i en travel barnehagehverdag.

Enkel utstyrspakke for språkopplæring

Tenk enkelt, dere har mye av dette i barnehagen allerede, men dere bør samle det på et sted!

1. Spill	2. Bøker	3. Samtalebilder
<p>Se hva som finnes i barnehagen av spill. Her er noen forslag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plum får oss til å snakke • Gullhår og de tre bjørnene (Nathan, Riktige Leker) • Fri fantasi (Ravensburger) • Min første lotto (Damm) • Lydlotto (Ikea, Riktige Leker) • Memento (Alga-Briokat) 	<p>Start med enkle bildebøker, dere har mange bra i barnehagene.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tassen «klærne mine» • Jeg er i butikken (Litor) • Min første pekebok om kroppen (Litor) • Mine første oppdagelser (NKS forlaget) • Snakkeboka (Litor) • Klistremerkebøker 	<p>Alle typer bilder kan brukes!</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bilder fra blader • Bilder fra «gamle» spill • Barna tar med bilder • Fotografier • Colourcards/imagier photos (Riktige Leker) • Lag en billedserie av dagsrytmen (kamera)
4. Flanellograf	5. Språkposen	6. Tegneskaler
<p>Dette har vi noen av i alle barnehagene. Man bør ha et utvalg av sanger, eventyr, samtalebilder, rim, regler, osv.</p>	<p>Metode utarbeidet av Marie-Louise Nyberg (se egen side). I posen kan det for eksempel være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Frukt og grønnsaker • Dyr, leker, farger • Klær • Fremkomstmidler • Kjøkkenredskaper • Ja, alt barna skal lære 	<p>En tegnestund hvor de voksne er aktive med en god språkopplæring.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fargeblyanter og ark • Flippover til store tegninger • Whiteboard med tusjer <p>Dette er fint å ha når dere voksne tegner og forklarer for barna.</p>

7. Dukkehus	8. Diverse
<ul style="list-style-type: none"> • Dukkefamilie (Riktige Leker har familien fra ulike land) • Dukkemøbler • Dukkeklær • Dukkekjøkkenutstyr <p>Dette er det morsomt å leke med og mange viktige ord kan læres inn.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Globus, kart: Hvor er landene våre? • Speil, ansiktet vårt har ulike deler • Flagg, ha et flagg fra barnets hjemland og det norske • Bøker fra barnas hjemland

Metodiske ideer

Dere som jobber i barnehagene har forskjellige interessefelt og ulike måter dere liker å jobbe på. Her vil det bli vist at man kan få i gang god språkopplæring ut ifra mange forskjellige innfallsvinkler.

- **Bevegelsesgrupper.** Gym og bevegelses aktiviteter er en god arena for å lære språket. Hva heter de ulike kroppsdelene våre, hva heter bevegelsene vi gjør (rulle, hoppe, etc.). det er viktig at vi tenker multisensorisk, la barna få ta i bruk alle sansene når de skal lære norsk.

- **Turer.** Vi kan snakke om alt vi ser rundt oss (konkreter), vi kan gjøre ting sammen (samle blader i skogen, handle varer i butikken, etc.)
- **Musikk og sang.** I barnehagen lærer barna mange sanger. Det er viktig at flerspråklige barn får en god gjennomgang av tekstene og en forklaring på hvordan ordene uttales og hva de betyr. Bruk også konkreter/hva er det teksten handler om? Vi bør også ha sanger på barnas morsmål som alle barna i barnehagen kan lære seg. De flerspråklige barna skal være stolte av sitt eget språk.
- **Lekegrupper.** Lek i smågrupper med aktive voksne som har språk i fokus gir god språkopplæring og hjelper barna til å knytte sosiale bånd (bygge vennskap/relasjoner).
- **Handdukker og kosedyr som snakker.** Dette er et godt redskap for å skaffe seg barnets oppmerksomhet. Når barna har fokus og er interessert lærer de mer. Kosedyrene kan snakke om språk, vise frem ting eller be om hjelp til barna (Hva er dette? Hva skal det brukes til? etc.)
- **Drama.** Gjennom drama får barna aktivt være med i det som skjer. Når man dramatiserer et eventyr er ting mye lettere å forstå enn når en voksen bare forteller det muntlig.
- **Språkgrupper.** Mye språkopplæring foregår i det daglige i barnehagen, men vi ser at barnas norskerferdigheter ikke er gode nok når det kommer til skolen. Det er derfor nødvendig at dere setter opp faste tider til språkgrupper på ukeplanen. Her bør man kunne samarbeide på tvers av avdelingene. Tenk barnas ferdigheter og del inn i grupper etter nivå, slik at språkopplæringen blir god for alle barna. I språkgruppene kan dere gjennom å bruke bøker, spill, lek, samtalebilder, handdukker, språkposer, osv. gi barna en viktig støtte i deres prosess med å lære norsk.

Den magiske språkposen

Mari-Louise Nyberg er en svensk språkkonsulent og førskolelærer som har skrevet boken «Språkstimulering i barnehagene». Hun slår fast:

- Glade og trygge barn lærer lett.
- Språktrening skal være morsomt. De voksne må formidle glede.
- Barn bør få oppleve det nye språket med alle sine sanser.
- Se – lytte – kjenne – føle – oppleve – smake – snakke – synge.

- Vi skal leke inn de nye ordene.

Det å jobbe tredimensjonalt gjør at språket blir en levende opplevelse. Derfor benytter hun seg av «språkposer», «Sangposer», «bevegelsesposer» og *»eventyrposer». Det hun vil vise fram og lære barna har hun med seg i posen. Vakre poser fylt med hemmeligheter blir magiske og spennende. Barna elsker spenning og overraskelser.

Opplegget bygger på TPR-metoden (Total Physical Response), som er utviklet i USA. Rett oversatt betyr TPR «å svare med kroppen».

For å lære seg et nytt språk, må man si ordet på det nye språket 60 ganger. Det sier seg selv at skal vi klare det, må språkstimuleringen være morsom. Når dere bruker disse posene blir det litt magisk og spennende! Dere kan bruke øvelser som «pek på» eller «kan du gi meg» med de barna som ennå ikke vil eller klarer å si ordene på norsk.

Barna trenger ikke å si noe på det nye språket før de er klare til det, men språktreningen er viktig fra starten. Metoden baserer seg på oppfordringer og barnet svarer gjennom å utføre handlinger.

Grunnleggende begreper

Magne Nyborg, forsker ved Universitetet i Oslo, er opptatt av språk og begrepsinnlæring. Han mener noen begreper er viktigere enn andre og man bør starte innlæringen før barna begynner på skolen. Dette er en metode som har hjulpet barn med lærevansker, og bør være nyttig også for norskopplæring av flerspråklige barn.

De grunnleggende begrepene er:

1. Farge	8. Brukes til/funksjon	15. Stoff
2. Forandring	9. Lyd/språklyd	16. Egenskaper
3. Antall	10. Retning	17. Overflate
4. Form	11. Mønster	18. Fart
5. Størrelse	12. Temperatur	19. Lukt
6. Stilling	13. Tid	20 Smak
7. Plass	14 Vekt	

Alt vi ser rundt oss har farge, form, størrelse, en plass osv. Barn som strever med språket forstår ikke alltid meningsinnholdet. Ved at vi voksne bruker disse begrepene bevisst i hverdagssituasjonen eller fletter dem inn i eventyr og fortellinger (eks. De tre bukkene bruse) vil barna få hjelp til å forstå språket bedre. Magne Nyberg har også utarbeidet en systematisk metode for innlæring av begreper.

På samme måte som vi programmerer en datamaskin for å motta, systematisere og lagre informasjon, trenger hjernen vår å sortere kunnskap på en måte som gjør at vi finner frem og husker informasjonen vi mottar til en senere anledning.

Grunnleggende begrepsinnlæring sammen med konkretiseringsmateriell gir barna en solid plattform for å lære, forstå og huske. For å forstå fagbegrepene på skolen senere, må barna først ha forståelse av de grunnleggende begrepene som danner en ramme rundt alle faguttrykkene som vil komme senere.